

Iktatószám: 601/763-2/2015
Ügyintéző: Balázsik Tamás
Telefon: +36 30 415 2459
e-mail: tamas.balazsik@forsterkozpont.hu
Hivatkozási szám:

Tárgy: Hajmáskér, tüzérségi lövőiskola
egy-egy épület műemléki besorolásának
felülvizsgálata
Műemléki törzsszám: 11218
Melléklet: szakvélemény

ME szakértői szakterületek: műemléki érték dokumentálása,
műemléki épületkutatás
ME szakértői nyilvántartási szám: 21-0172

SZAKVÉLEMÉNY

Javaslat a hajmáskéri tüzérségi lövőiskola (műemléki törzsszám: 11218) részéként épített két legénységi lakóépület (azonosítószámok: 14024, 14030), a törzsepület (azonosítószám: 14026) és a tisztbarakk (azonosítószám: 14034) műemléki besorolására

Hajmáskér Község Önkormányzata nevében Köbli Miklós polgármester kezdeményezte a címben jelzett épületek műemléki besorolásának felülvizsgálatát, melynek részeként 2015. július 22-én helyszíni szemlét tartottunk a hajmáskéri tüzérségi lövőiskola területén. A helyszíni szemle tapasztalatai az alábbiakban összegezhetők:

Legénységi lakóépület, I. (azonosítószám: 14024, helyrajzi szám: 616/134):

A kapuépület bal oldalán elhelyezkedő szabadon álló, összetett tömegű épület. Két egyemeletes saroktömbből, egy kéteemeletes középrizalitból és az ezek közötti egyemeletes összekötő szárnyakból áll. Az épület főhomlokzatán a sarokrizalitok hattengelyesek; tengelyekben álló téglány alakú szalagkeretes ablakok. Az összekötő szárnyak háromtengelyesek a földszinten és az emeleten egyként álló téglány alakú szalagkeretes ablakokkal. Az öttengelyes középrizalit szélső tengelyei külön kiemelkedő, lépcsős oromzattal zárt, oromzatukban egy-egy körablakkal megnyitott rizalitok. Az épület sarkaiban található lépcsőházakban kétkarú lépcső található. Az 1911. 07. 13-án felavatott laktanyaegyüttes elsőként kiépült csoportjához tartozik. *A jelenleg általános iskolaként hasznosított épületet az együttes műemlékké nyilvánítása előtt teljes körűen felújították, homlokzatait hőszigeteléssel látták el, nyílászáróit műanyagra cserélték. Állapota felújított, kiváló. Műemléki értéket az épülettömeg, az eredeti építési technológia (korai vasbetonváz szerkezet), a 616/168-as helyrajzi számú és 14033-as azonosítószámú kapuépítményt a 616/157-es helyrajzi számú és 14035-ös azonosítószámú III. legénységi lakóépülettel szimmetrikusan közrefogó elhelyezkedése, vagyis az együttesben elfoglalt helye képvisel. Jelenlegi műemléki besorolása: I. kategória. Javasolt műemléki besorolás: II. kategória.*

Legénységi lakóépület, II. (azonosítószám: 14030, helyrajzi szám: 616/156):

„H” alaprajzú épület. Két darab, egymással szembefordított „T” alaprajzú, egyforma kialakítású épületből hozták létre, melyek közül a jobb oldali már 1910-ben készen állt, a bal oldali később épült, és melyeket - feltehetőleg az 1930-1940-es években - egy összekötő szárnyal egymáshoz kapcsolták. A két szárny egyenként kéteemeletes és nyolctengelyes középrészét két, egyemeletes és négytengelyes tömb fogja közre. A „T” alaprajzú

középrészek rövid szára egytengelyes, amelyeket az utóbb épített hattengelyes tömb kapcsolja össze. E rövid százakban 1-1 lépcsőház kapott helyet. Az egyemeletes részekben oldalanként és szintenként egy-egy, pillérekkel támasztott fiókgerendás rendszerű, vasbetongerendás mennyezetű terem található; termekben egykor fenyő hajópadló burkolat volt. A lépcsőházból nyíló folyosóról síkmennyezetes helyiségsor nyílik. Az összekötő szárnyban fürdőtermek és tisztálkodóhelyiségek találhatóak. Az épületek vasbeton vázzal épültek; kitöltő falazatuk téglá.

Az épület jelenleg használaton kívüli, állapota romos. Tetőzete nagyrészt hiányzik, vakolata, főleg belül, erősen hiányos, nyílászárói nagyrészt tönkrementek. Műemléki értéket az épülettömeg, az építési technológia (korai vasbeton-vázás szerkezet), az együttes részekénti helyzet, az ívsoros párkányú attika megmaradt része és az öntött terrazzo padlók képviselnek. Jelenlegi műemléki besorolása: I. kategória. Javasolt műemléki besorolás: III. kategória.

Törzsépület gyengélkedővel (azonosítószám: 14026, helyrajzi szám: 616/138):

Szabadon álló, nyújtott alaprajzú épület, mely két magasabb és szélesebb oldalrizalitból, egy alacsonyabb és keskenyebb középrizalitból, valamint az ezeket összekapcsoló szárnyakból áll. Az épület főhomlokzata 15 tengelyes. Az épület középtengelyében félköríves záradékú, felülvilágító kétszárnyú, a szárnyak felső részén üvegezett ajtó nyílik. A homlokzatokat körülfutó profilozott párkány zárja, amely a főhomlokzat középrizalitján ívsorral kísért háromrészes párkányzattá bővül. Az épület eredeti, különleges kialakítású fedélszékét cserépporítás fedi. A főhomlokzat középső tengelyében nyíló kétszárnyú ajtó mögötti folyosóhoz az épület hossz tengelyének vonalában keresztfolyosó csatlakozik, melyről kétoldalt helyiségek nyílnak. A folyosókon eredeti, vörös sávokkal szakaszolt szürke terrazzo burkolat található. A hátsó homlokzat középrizalitjában vasbeton gerendavázás kovácsoltvas korlátú lépcső található. A lépcsőház emeleti pihenőjéből eredeti, kétszárnyú, felül üvegezett, felülvilágító ajtó nyílik az emeleti folyosóra. Az épület fedélszéke eredeti. Az 1911. 07. 13-án felavattott laktanyaegyüttes elsőként kiépült csoportjához tartozik.

Az épület jelenleg használaton kívüli, állapota kielégítő. Műemléki értéket az épülettömeg és tagolása, az építési technológia (korai vasbeton-vázás szerkezet), az együttes részekénti helyzet, a lépcső a kovácsoltvas korláttal, az északi homlokzati ajtó, az ácsszerkezet és az öntött terrazzo padlók képviselnek. Jelenlegi műemléki besorolása: I. kategória. Javasolt műemléki besorolás: II. kategória.

Tiszti barakk (azonosítószám: 14034, helyrajzi szám: 616/170):

Szabadon álló, egyemeletes épület, két belső udvarral. Tizenhét tengelyes hosszhomlokzatait a második-harmadik, valamint a tizenöt-tizenhatodik tengelyében oldal-, a nyolcadik-tizedik tengelyben középrizalit tagolja. A középrizalitek középső tengelyében a földszinten félköríves záradékú szalagkeretes ajtó nyílik. Az oldalrizalitek háromszögű ormfalait profilozott párkányzat díszíti. Az ormfalak középrészén kettős, résszerű, félköríves záradékú szalagkeretes szellőzőnyílások. A homlokzatok többi tengelyében álló téglány alakú szalagkeretes ablakok eredeti ablaktokokkal és szárnyakkal. Az oldalhomlokzatok négy-négtengelyes kialakításúak. A homlokzatok középső szakasza négytengelyes, melyből az első és a negyedik előrelépő, a főhomlokzat oldalrizalitjaival megegyező oromzattal zárt rizalit. Második és harmadik tengelyben lévő emeleti ablakok a rizalitokhoz képest visszalépő falsíkon ülnek. A déli oldalhomlokzaton, az első és a negyedik tengelyben lévő ablak külső sarkainál egy-egy kovácsoltvasból készült konzol látható. A hosszoldalakat a kapuk vonalában összekötő keresztzárnyban két darab kétkarú lépcső vezet az emeletre. Az épületben mindkét szinten az udvari oldalon futó folyosókról nyíló síkmennyezetes helyiségsor található. Az 1911. 07. 13-án felavattott laktanyaegyüttes elsőként kiépült csoportjához tartozik.

Az épület jelenleg használaton kívüli, állapota romos. Tetőzete nagyrészt hiányzik, vakolata erősen hiányos, nyílászárói nagyrészt tönkrementek. Műemléki értéket az épülettömeg és tagolása, az építési technológia (korai vasbeton-vázás szerkezet), az együttes részekénti helyzet, az eredeti zsanérozású

nyílászárók, a két vaskonzol és az öntött terrazzo padlók képviselnek. Jelenlegi műemléki besorolása: I. kategória. Javasolt műemléki besorolás: II. kategória.

Budapest, 2015. július. 24.

Budapest 2015

művészettörténész-régész

műemléki referens

